

החברותא

בס"ד ערשי"ק פר' מטות כ"ב תמוז תשע"ט

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 613

פנינים יקרים

אל ראשי המטות לבני ישראל (ה, ב) פרש"י חלק כבוד לנשיאים ללמדם תחלה. אפשר לומר מאחר וכבודם של הנשיאים הושפלה עקב פרשת זמרי שהוא היה נשיא בישראל לכך חלק כבוד לנשיאים ללמדם תחלה... (פלגי מים)

וידבר משה אל ראשי המטות (ה, ב) לא אמר אל ראשי העדה ללמד שלא יזלזלו במי שמוגדר ראשי המטות לומר שאינם חשובים אלא לדבר בכבוד אל ראשי המטות כראוי בכל עת ובוזה יגדיל כבודם של הנשיאים וראשי העדה.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל (ה, ב) הקב"ה מצוה את ראשי המטות לדבר אל בני ישראל ושראשי המטות יזהירו את בני ישראל כי כמו שהבן לומד מאביו מנהגים כן עמא דארעא לומדים מן ראשי העם כדי שלא יצא מהם מכשול לרבים שממנו יראו וכן יעשו.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' (ה, ב) נתיחדה פרשה זו במסירתה ע"י משה לראשי המטות ולא נמסרה לכל ישראל ועוד נשתנתה פרשה זו שנאמר בה "זה הדבר" ויש לבאר שיסוד ענינה של פרשת נדרים ללמדנו כחו של דבור שיכול האדם ע"י מאמר פיו לאסור על עצמו כאיסורי תורה, מזה יש ללמוד עד כמה צריך האדם לזהר בדיבורו... (מעם ודעת)

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפי יעשה וכו' (ה, ב) כוונתם לקדש עצמו במותר לו, מכאן שמצוה על כל חכמי ישראל שבכל דור לגדור נדרים וסייגים על הכלל, ומצוה על כל יחיד לגדור בעדו לבלום רסן תאוותיו וכו'.

זה הדבר אשר צוה ה' וכו' (ה, ב) מכאן רמז להיתר נדרים הפורחים באויר דמדקרי ליה ציוה ה' עיקר הכוונה שהוא לא יחל דבריו אבל אחרים מוחליין לוח ומצוה איכא לשאול על נדרו, וזה שלא הזכירו כן בהדיא היינו כמ"ש הרמב"ן שלא לפרסם היתר נדרים שלא יבאו לזלזל בנדרים.

איש כי ידור נדר (ה, א) נדר: נון דר. הכלל הנון מורה על אמונת ישראל שהקב"ה ברוב רחמיו משגיח בכל עת ובכל רגע על כל העולמות ולא נעדר ח"ו השגחתו אפילו רגע אחד מכל העולמות, וזה שנמצא אות נון הפוכה בתורה מורה הסתכלות והשגחות על עולמות הבורא בכל המצבים.

לא יחל דברו ככל היוצא מפי יעשה (ה, א) מי שאינו עושה דבוריו חולין עושה תיקונים ככל היוצא מפיו ויגזור אומר ויקם לו צדיק מושל ביראת אלקים ע"י שמירת ברית הלשון, וזהו מטות - שיוכל להטות מדותיו של הקב"ה מדין לרחמים.

נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים (לא, ב) להלן בפסוק ג' נאמר נקמת ה' במדין, להלן כתוב החלצו מאתכם אנשים (לא, ג) פרש"י צדיקים. ההסבר בענין שנבחרו צדיקים דוקא למלחמה זו להורות את ישראל שמלחמת ה' ברשעים מצוה היא כשאר מצוותיה של תורה, לפיכך אמרה תורה כי מהורי הנפש - מובחרים שבעם הם שילחמו לתת נקמת ה' במדין למען כבוד שמו יתברך.

אלף למטה אלף למטה לכל ממות ישראל תשלחו לצבא (לא, ד) לכל מטה שני אלפים הרי כ"ד אלף הלכו למלחמה כנגד עשרים וארבע אלף שהפילו מישראל. הפסוק מתחיל באות אלף ומסיים באות אלף לאמר לך שכולם היו להם לב אחד לאביהם שבשמים.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ל"א פרשת כי תשא תשל"ב ה'תשנ"א ע"א

ש"מותר האדם מן הבהמה אין", ויגיע לשלימות בחינת "אנוש", שעליה שאלו המלאכים את הרבש"ע "מה אנוש כי תזכרנו". כמו משה רבינו שהרבש"ע העיד בו "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא" שהוא הגיע לתכליתה כאשר אמר "ונחנו מה". והיינו שאז נגיע לשלימות הבהמיות שזהו תכלית הבריאה, כי תכלית הבריאה היא שלימות הוי', שכל המציאות וכל החכמה היא מאין.

ומכיון שזוהי התכלית, כל אחד יכול להשיג בחינה זו, ולא רק לדמות לעצמו. כי הדבר לא נעשה רק בשביל אנשים גדולים, רק הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. גם משה רבינו היה בסך הכל בן אדם, אם לא היה בן אדם לא היתה לו בחירה והוא לא היה משה רבינו. ותכלית הבריאה היא שכל אחד לפום דרגא דיליה וכפי הכח שהרבש"ע נתן לו, צריך להשיג את ההישג של מציאות הוי' בדיוק באותה בחינה של הגדולים שלנו - משה רבינו, רבי עקיבא, ורבי שמעון בר יוחאי, והוא יכול להשיג את ההישג הזה באמיתות, הוא לא צריך לרמות את עצמו, כי הזכות שלהם תגן עלינו. אנו יכולים להיות מה שאנו אבל הזכות שלהם עומדת לנו. והיות שהם סללו שביל, כאשר אנו עובדים אנו הולכים בשביל שהם סללו לנו, ואנו הולכים בזכותם ובכוחם. ועלינו לדעת שגם כאשר איננו עובדים הם איתנו, בבחינת "עמו אנכי בצרה". הם סובלים את אותו סבל, ואת אותם כאבים שאנו צריכים לסבול, ואם כן למה נגרום להם צער.

לכן אנו כולנו צריכים להתחזק ביחד, ולדעת שלכל אחד יש את התפקיד שלו בעולם על מנת שישגו את החכמה מאין תמצא, וכאשר אנו כולנו נתחזק ביחד ונהיה אחוזים ביחד בודאי נצליח. יש לנו ממי ללמוד, הרבש"ע שלח לנו יצה"ר עקשן

ואמנם כל אחד צריך להיות בשמחה, כמו שאמר דוד המלך "עבדו את ה' בשמחה", אבל ממה הוא צריך להיות בשמחה, מזה שהוא מכיר את המציאות שלו שהוא בחינת בהמה. ויש לו מה להיות בשמחה, הרי יש לו חכמה ויש לו כל טוב. יש שאומרים מה אני צריך ללמוד אם אין לי כלום, זה לא נכון, החכמה נשארת אצלו, והעבודה נשארת אצלו, הסיפוק נשאר אצלו, הרבש"ע לא לוקח לו שום דבר. אבל הסיפוק צריך להיות מזה שהוא חי במציאות אין, מזה צריך להיות הסיפוק, שהחכמה היא מאין והיא לא שלו.

לכן, אם אנו רוצים לזכות בדורנו לבחינת שלימות הוי', ושיהיה מחית עמלק, הכל תלוי בביטול שלנו. כי עמלק הוא המפריד בין י"ה ל-ה, וכל עוד לא יהיה היחוד בין י"ה ל-ה עדיין שכינתא בגלותא, ובגלל ששכינתא בגלותא הוא נקרא עמלק. וזה תלוי בביטול שלנו. וכאשר אנו נבוא לביטול כזה שהחכמה שלנו תראה לנו שאנו בחינת בהמה, ובמקום שנחפש את התענוג של החכמה, ונהנה מן הסיפוק שהרבש"ע עזר לנו, צריך להגיע לאמיתת החכמה, שנכיר ונשיג את בחינת בהמה. ואם כן מאין באה לנו החכמה - מאין. אם אני "אין" איך מגיע לכזה אין חכמה שכזו, מוכרח שיש בנו מציאות עליונה שנקראת אין, מציאות שאי אפשר להשיגה, רק באמונה, ואנו צריכים להאמין שיש בנו כזו מציאות.

להגיע אי אפשר אלא ע"י האחדות, בשבת אחים גם יחד. ואם אנו נתאגד ביחד, ונאהב אחד את השני, אז נגיע לבחינת "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך", שכל העבודה תהיה רק "לרצונך", למלא את רצון הבורא, אז נגיע לשלימות האמיתית של הבהמיות, שזה היה התכלית שהרבש"ע ברא את האדם בכדי שיכיר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

נשכח ש"בהמות הייתי עמד". וכאשר לא נסיח דעת מזה ונחיה במציאות של "בהמות הייתי עמד", אזי נזכה להגיע לשלימות של ו"חטאתי נגדי תמיד", שזהו בחינת משיח. ולכן דוד המלך זכה להיות משיח. וכך נזכה אנו - כל אחד לפי דרגתו - לבחינת משיח בן דוד, ונגאל במהרה בימינו, ויהיה בנין בית המקדש, והעמלקים יקבלו מפלה בלי שח"ו ישפך דם יהודי, כמו שכתוב "למעני למעני אעשה", במהרה בימינו.

בכדי שנלמד ממנו, ואפילו אם נופלים מיליארדי פעמים, כבר אמר שלמה המלך "שבע יפול צדיק וקם". לכן אסור לנו להתעייף, וצריך להתחיל עוד פעם ועוד פעם, ובמקום לנסות לתרץ את עצמו למא נפלנו, או שזה בכלל לא נפילה, בשביל שיהיה יותר קל על הלב, עלינו לדעת שאנו תמיד במצב של נפילה, ו"סומך ה' לכל הנופלים". ולכן אפילו בזמן שיש שלווה אסור לנו להיות בשקט, וכל הזמן עלינו לעבוד עם עצמנו שלא

שיחת הרא"ש ז"ל א"א ע"ק פר' ופליט נכתב ע"י א.א.

להגיע לתכלית של אין - סוף. ורק בזה הדבר תלוי, הלא כבר היו דורות כל כך גדולים ולא באה הגאולה בימיהם.

התפקיד של האדם להתעמק בעצמו ולראות שהוא עפר ואפר, ולמצוא את האין - סוף, כמו שנאמר מבשרי אחזה אלוקה. איך אפשר למצוא את האין? על ידי בחינת אביון, כאשר האדם נעשה כאביון ולית ליה כלום, כמו שנאמר "תפארת ישראל שומע תפילות - כי שומע א-ל אביונים ה'". תפילה זו היא תחנונים, אביונות, אפסיות. וכאשר האדם מתפלל באופן הזה מתעורר עליו רחמים בחינת תפארת, וכאשר האדם נעשה אין ואביון אז ישיג בחינת אין סוף תפארת ישראל. המדרגה של כל הצדיקים שבכוחם אנו חיים היתה בכח האביונות שלהם, הם הגיעו למדרגה של "אביון", כמו שנאמר תפילה לעני כי יעטוף, שהיו מתעטפים באביונותם והגיעו להרגשה שאין להם שום קיום מעצמם, והגיעו לדרגה הכי גבוהה של אביונות שאין להם חיות כלל, וכל החיות שלהם היא מהאין - סוף.

המשך יבוא אי"ה

הרבש"ע ברא את העולם בשביל איזה תכלית ומטרה, ולכאורה הרי הרבש"ע הוא אין סוף והעולם הרי יש לו סוף, ואיזה תכלית כבר יכול להיות ממנו. אכן, זו היא באמת התכלית של העולם להגיע לבחינת אין סוף, להגיע להכרה שלנו יש סוף והקב"ה הוא אין סוף. לזכור כי עפר אנחנו וסוף אדם למות, כי עפר אתה ואל עפר תשוב. כל אדם יש לו סוף, ומהי התכלית שלו - להגיע לאין סוף. זו היא התכלית שלו - להשיג את האין סוף, וזוהי הגאולה.

וזוהי הסיבה שהעולם עומד כבר אלפי שנים ועדיין לא נושענו. כולם סובלים, הכל שחור משחור ולא רואים קרן אור, ולא רואים שאנחנו ניגאל ובעצם אנחנו גאולים. מפני שכל אחד נשאר בכאבים שלו, ולא מרגיש ולא חושב על הסוף. הרי לכל אחד מישראל יש ניצוץ מבחינת משיח, שבכחו לגאול אותו מכל המצב שלו, אם הוא רק ירגיש את הסוף, את הסוף שלו שהוא עפר ואפר, ואת האין סוף המחיה אותו. מדוע אנו לא נגאלים? בגלל שלא חיים את האין סוף. מדברים על זה ותו לא. אבל אם היו חיים את זה - זו היתה הגאולה. שהרי זהו התכלית של העולם -

המשך פציצים יקרים

וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה שנים עשר אלף חלוצי צבא (לא, ה) שמסרו עצמם על קדושת השם להצלת ישראל. (ספרי)

ויצבאו על מדין כאשר צוה ה' את משה (לא, ז) הכלל בזה המלחמה היה יכול להיות מחשבה זרה להשיג רכוש גדול וביזה גדולה כאשר היה באמת בסוף שהיה להם רכוש גדול ושללו ביזה גדולה ממדין, אבל באמת כאשר לחמו ישראל נגד מדין לא היה להם כל כוונה לשלל ולביזה רק כל כוונתם היה מחמת ציווי ה' וזהו וצבאו על מדין כאשר צוה ה' את משה. (קדושת לוי)

זאת חקת התורה (לא, כא) קצת קשה שנאמרה פרשה זו בלשון חוקה, נראה שבמלחמת מדין נצטוו במיוחד להכשיר את הכלים ע"י הגעלה וליבון אע"פ שהיה בידם להניח הכלים בלא שמוש יותר מכ"ד שעות ובזה יתקבל הדין של נותן טעם לפגם. בכל זאת נצטוו להכשיר את הכלים בפועל ולא לסמוך על ההשגחה כ"ד שעות. וזה החק... היתה לשעתה. (טעם ודעת)

ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב אצערדה וצמיד טבעת עגיל וכומז לכפר על נפשותינו וכו' (לא, ג) נ"ל בס"ד הטעם שהביאו תרומה לה' מחמשה מיני תכשיטין של זהב כי כוונת בזה בתיקון חמשה גבורה אשר בנין המלכות שמספרה חמשה זה שכתבו המקובלים דהמלכות נקראת "כה" כי בנינה על ידי חמשה גבורות שכל אחת כלולה מחמשה הרי הם "כה". לכן תקנו אנשי כה"ג בכל ברכה לומר ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם כי הברכות הם תקון המלכות שיש בה כה אותיות וזה "כה" תברכו עוד שמלכות כמנין חיבה - כה לרמוז שצריך לברך באהבה ובחיבה. (מתוך בן איש חי)

ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאייהם (לב, ב) בתחילה מקדים מוצאייהם למסעיהם ובתור הכי כתב מסעיהם למוצאייהם, לומר שהכל היה על פי ה' בין מסע בין מוצא. (בעל המורים)

ואנחנו נחלץ חושים וכו' (לב, יז) ב' במסורה נחלץ חושים, ובני דין חושים, והיינו דאיתא בפרק מי שמת (כ"ב קמג) ודלמא כחושים של קנה פירוש הרבה קנים יוצאים משורש אחד ולמעלה נפרדים זה מזה, וכך פי' נחלץ כמו חושים של קנה שנאחזים זה בזה כך נחלץ למלחמה כי כן דרך הנלחמים להתקרב זה אל זה כדי שלא יפרידום האויבים. (בעל המורים)

והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם, ואבדתם את כל משכיתם וכו' (לב, נב) הנה הכתוב הקדים איבוד יושבי הארץ שהם בעלי העבודה זרה קודם איבוד הע"ז עצמה, והטעם נראה לי בס"ד להורות לנו שהאדם צריך להתרחק ולהשמר מן המסכב הרעה יותר מן הרעה עצמה. יען כי כל עוד שהמסכב קיים אע"פ שהאדם ביטל הע"ז לא עשה כלום שבנקל תחזור הרעה, והבן. (בן איש חי)

ואת הערים אשר תתנו ללויים את שש ערי מקלט וכו' (לה, ו) בהעיר לב להבין ולדעת יש לרמוז בזה כי מצוה זו נוהגת בכל זמן כי התורה נצחית ועל כן אפילו בזה"ז יש לה שייכות והוא תיקון למכה נפש בשגגה, והוא בקבלת עול מלכות שמים באהבה שלמה ובמסירות נפש בהשגחה תכונת שמע ישראל והם בחינות שש ערי מקלט, ועליהם תתנו מ"ב עיר שהוא בחינת פרשה ראשונה של קריא"ש שהוא ואהבת שיש בה מ"ב תיבות והיינו קבלת אהבתו ויראתו ותורתו בכל לב ונפש. (אוהב ישראל)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

